

IV SENIORALIA W KRAKOWIE
w ramach III Kongresu „SREBRNA MAŁOPOLSKA”
2 - 3 czerwca 2017
w programie:

2 czerwca (piątek)

- **Zabawa taneczna** – godz. 18.00 – 21.30, Plac Szczepański

Zabawę poprowadzi Waldemar Domański, Dyrektor Biblioteki Polskiej Piosenki.

3 czerwca (sobota)

- **Punkt Informacyjny IV Senioraliów „Co, gdzie, kiedy... - dla krakowskich seniorów”** – m.in. prezentacja działalności dzielnicowych Centrów Aktywności Seniorów .

Punkt czynny w godz. 10.00 – 15.00, Rynek Główny 35, hol Pałacu Krzysztofory (Muzeum Historyczne).

- **Uroczysta Gala Konkursu „Łączymy pokolenia konkurs literacko – plastyczny seniorów i dzieci „MÓJ KRAKÓW”** - godz. 9.30 - 11.00, Plac Wszystkich Świętych 3-4, Urząd Miasta Krakowa, Sala Obrad.
- **Prezentacja twórczości artystyczno-plastycznej.**

Wystawa rękodzieła i prac plastycznych wykonanych przez seniorów, czynna w godz. 11.00 – 15.00, ul. Rajska 1, Wojewódzka Biblioteka Publiczna.

- **Warsztaty Teatralne.**

Występy grup teatralnych i wokalnych w godz.12.30 – 15.00, ul. Straszewskiego 22, Aula Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im L. Solskiego.

- **Warsztaty Taneczne oraz Warsztaty Rekreacja, Sport i Fitness.**

W godz. 13.00 – 16.00, ul. Piłsudskiego 27, Sala Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

W programie m.in. pokazy par tanecznych i seniorskich zespołów gimnastycznych.

- **Warsztaty Aktywności Obywatelskiej i Samorządowej Seniorów** – godz. 15.00 – 16.00, ul. Bracka 10, Miejskie Centrum Dialogu.

- **Zakończenie IV Senioraliów.**

Odjazd autobusami do Lasku Wolskiego:

1. godz. **16.00** przed hotelem Radisson, ul. Straszewskiego 17 - przejazd na Bielany – przystanek przy klasztorze
2. godz. **16.15** przed hotelem Radisson, ul. Straszewskiego 17 - przejazd na Bielany – przystanek przy klasztorze
3. godz. **16.00** aleja Focha (przystanek MPK – Hotel Cracovia) – przejazd al. Kasztanowa
4. godz. **16.15** aleja Focha (przystanek MPK – Hotel Cracovia) – przejazd al. Kasztanowa
5. godz. **16.15** ul. Bronowicka (skrzyżowanie z ul. Rydła) nocny przystanek – przejazd parking Baba Jaga

W programie:

- sprzątanie Lasu Wolskiego (wyposażeni w worki i rękawice seniorzy i młodzież),
- grochówka wojskowa i herbata oraz wspólne ognisko na Polanie Wobra,
- wręczenie nagród dla najaktywniejszych uczestników IV Senioraliów.

„Czy wiesz, że ... - kilka słów o historii miejsc związanych z IV Senioralami ”

1. **Plac Szczepański** - powstał na początku XIX w. po wyburzeniu średniowiecznego kościoła św. Szczepana, do którego nawiązuje nazwa placu, i kościółka św. Macieja i Mateusza wraz z przylegającymi zabudowaniami pojezuickimi.

Początkowo nadano mu nazwę placu Gwardii Narodowej, gdyż w dn. 3 sierpnia 1811 r. dokonano tu pierwszego przeglądu utworzonej w Krakowie Gwardii Narodowej. Nazwa ta jednak nie przyjęła się wśród krakowian i wkrótce ustaliła się ostatecznie – używana potocznie od ok. 1808 r. – dzisiejsza nazwa placu.

Od XIX w. funkcjonowało tu jedno z największych targowisk w Krakowie, a w II połowie XX w. (do 2007 r.) parking. W 2010 r. wykonano modernizację placu, m.in. dodając na nim fontannę.

Najciekawsze budynki zlokalizowane przy Placu Szczepańskim:

- XIX-wieczny secesyjny gmach Starego Teatru, wzniesiony według projektu Franciszka Mączyńskiego;
  - powojenny budynek Bunkier Sztuki mieszczący galerię sztuki współczesnej o tej nazwie, zaprojektowany przez Krystynę Różyską-Toloczko;
  - secesyjny budynek Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych zwany Pałacem Sztuki zbudowany w 1901 r., zaprojektowany przez Franciszka Mączyńskiego;
  - budynek Komunalnej Kasy Oszczędnościowej zbudowany w 1936 r. według projektu Fryderyka Tadaniera i Stefana Strojka w stylu art déco; jest najwyższym budynkiem w obrębie krakowskiego Starego Miasta (7 pięter), był zwany przed wojną krakowskim "drapaczem chmur;
  - kamienica Szolajskich, w której mieści się Muzeum Stanisława Wyspiańskiego.
2. **Pałac Wielopolskich** (Plac Wszystkich Świętych ¾) - dzisiejszy budynek Magistratu Krakowskiego. Tutaj swoją siedzibę ma Prezydent Krakowa, Urząd Miasta Krakowa oraz Rada Miasta Krakowa.

Pałac wzniesiono w latach 1535-1560 dla hetmana wielkiego koronnego Jana Tarnowskiego. Od połowy XVII wieku do połowy XIX wieku budynek pozostawał w rękach rodziny Wielopolskich. W 1864 pałac zakupiła Gmina Miasta Krakowa.

Uchwałą Rady Miejskiej postanowiono przystąpić do restauracji gmachu i przeznaczyć go na siedzibę magistratu. Odbudowa według projektu Pawła Barańskiego została przeprowadzona w latach 1865-1868. W trakcie remontu na II piętrze powstała okazała Sala Obrad Rady Miejskiej. Na przełomie XIX wieku i XX wieku przystąpiono do kolejnej przebudowy w stylu historycznego modernizmu. Monumentalny neorenesansowy portal wejściowy do pałacu zdobią rzeźby symbolizujące Pracę i Godność.

3. **Pałac Krzysztofory** (Rynek Główny 35 - Muzeum Historyczne Miasta Krakowa) – nazwa budynku wywodzi się od imienia św. Krzysztofa, patrona średniowiecznej kamienicy znajdującej się w tym miejscu. Zabudowa pałacowa powstała w XVII wieku z połączenia kilku średniowiecznych kamienic. Autorem, późniejszej XIX-wiecznej przebudowy był Jakub Solarii na zlecenie ówczesnego właściciela pałacu Wawrzyńca Jana Wodzickiego. Do najbardziej reprezentacyjnych pomieszczeń w pałacu należy sala Fontany – jej nazwa to hołd oddany włoskiemu rzeźbiarzowi i sztukatorowi – Baltazarowi Fontanie. W Pałacu gościło wiele znamienitych osób m.in. królowie: Jan Kazimierz Waza, Michał Korybut Wiśniowiecki, oraz Stanisław August Poniatowski a także książę Józef Poniatowski. Podczas powstania Krakowskiego 1846 roku miał tu siedzibę Rząd Narodowy na czele z Janem Tyssowskim. W 1914 roku mieściło się tutaj biuro Naczelnego Komitetu Narodowego i biuro werbunkowe Legionów Polskich.

W 1965 roku Pałac Krzysztofory został przekazany Muzeum Historycznemu Miasta Krakowa.

4. **Wojewódzka Biblioteka Publiczna** (ul. Rajska 1) - siedziba Biblioteki od 1992 roku znajduje się w zabytkowym budynku dawnych koszar.

Ulica Rajska (zwana do 1850 roku ul. Dolną) obecny kształt przybrała w następstwie budowy koszar austriackich około 1860 roku. Gmach tych koszar, zaprojektowany został przez Feliksa Księżarskiego. Do 1918 roku stacjonowały tam wojska austriackie (56 pułk piechoty Franciszka Józefa I), od 1918 – 1939 były to koszary 5 Batalionu Łączności im. T. Kościuszki, a po 1945 zajmował je pułk O.T.K. LWP.

5. **Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego** (ul. Floriana Straszewskiego 22) - powstała w 1946 roku jako Szkoła Dramatyczna z połączenia trzech autonomicznych studiów aktorskich, z których dwa należały do krakowskich teatrów: Teatru im. Juliusza Słowackiego i Teatru Starego. Jej pierwszym rektorem był Juliusz Osterwa. W 1949 zmieniono nazwę na Państwową Wyższą Szkołę Aktorską, zaś w 1955 na Państwową Wyższą Szkołę Teatralną im. Ludwika Solskiego. W 1974 roku (po latach tułaczki po różnych budynkach) PWST otrzymała własną siedzibę przy ul. Straszewskiego 22.

Z krakowskiej PWST wyszli m.in. tak znakomici aktorzy jak: Halina Gryglaszewska, Gustaw Holoubek, Halina Mikołajska, Jerzy Nowak, Zbigniew Cybulski, Kalina Jędrusik, Leszek Herdegen, Zofia Kucówna, Jan Nowicki, Kazimierz Kaczor, Wojciech Pszoniak, Jerzy Stuhr i wielu, wielu innych.

6. **Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „SOKÓŁ”** (ul. Piłsudskiego 27) - w roku 1888 Rada Miejska Krakowa przekazała Towarzystwu Gimnastycznemu „Sokół” działkę przy ul. Wolskiej (obecnie Piłsudskiego), na obrzeżach miasta, w pobliżu Błoń. Projekt budynku wykonał Karol Knaus. W maju 1889 roku rozpoczęto budowę, a w listopadzie budynek został oddany do użytku. Latem kolejnego roku wykończono go ostatecznie.

Po krótkim czasie okazał się zbyt mały dla ilości chętnych i przebudowano go w stylu secesyjnym według projektu krakowskiego architekta Teodora Talowskiego. W 1910 roku odnowiono dolną salę gimnastyczną, którą ozdobiły polichromie Józefa Mehoffera. W czasie II wojny światowej, niemieccy okupanci położyli nowe tynki niszcząc bezpowrotnie malowidła. Po wojnie „Sokół” został rozwiązany, a budynek opieczętowało UB. Po kilku latach przekazano go Klubowi Sportowemu „Cracovia”. W 1989 roku reaktywowano Sokola i budynek wrócił do pierwotnych właścicieli.

7. **Miejskie Centrum Dialogu** (ul. Bracka 10) - Miejskie Centrum Dialogu jest referatem działającym w strukturach Wydziału Rozwoju Miasta UMK. Jego rolą jest koordynacja prowadzonych konsultacji społecznych. Działa od 2012 roku.

Ulica Bracka – ulica, która prowadzi z Rynku Głównego na południe do kościoła oo. Franciszkanów, nazywanych także braćmi mniejszymi i stąd nazwa ulicy – Bracka.

W przeciwieństwie do innych ulic wychodzących z Rynku, nie jest ona idealnie prosta, lecz wygięta w lekki łuk. Ta krzywizna jest dowodem na to, że istniała tu jeszcze przed lokacją miasta w 1257 jakaś zabudowa, którą musieli uwzględnić ówczesni urbaniści, wytyczając nowy plan Krakowa. Uliczka jest krótka, ale posiada wiele zabytkowych domów.

Dom nr 10 (odnowiony w latach 1977 - 1980) pamięta czasy gotyku. Kiedyś były tu dwie kamieniczki, jednak spaliły się podczas wielkiego pożaru w 1850. Odbudowano je już jako jeden gmach.

Podczas drugiej wojny światowej bomba uszkodziła fasadę oraz wczesnobarokowy portal, który został odnowiony w 1958 roku. Mimo wielu przekształceń ocalało wewnątrz kilka gotyckich portali i ładna izba "na zadzi" z interesującą kolumną międzyokienną i pięknym stropem.

8. **Lasek Wolski, Polana Wobra** - Uroczysko Las Wolski, czyli Lasek Wolski, to obszar leśny w zachodniej części Krakowa, pełniący funkcje rekreacyjne. Obejmuje powierzchnię 419 hektarów. Sieć ścieżek spacerowych liczy ok. 40 km długości, część z nich jest oznakowana. Infrastrukturę turystyczną uzupełniają parkingi i obiekty gastronomiczne.

W 1917 roku teren ten został zakupiony przez Kasę Oszczędności Miasta Krakowa i przekazany miastu z przeznaczeniem na Park Ludowy. W środkowej części Lasku Wolskiego, na wzniesieniu Pustelnik urządzono w 1929 roku Ogród Zoologiczny (pierwszym, ogólnodostępnym ZOO w Krakowie był mały zwierzyniec, który powstał w 1895 roku w Parku Krakowskim).

Lasek Wolski stanowi fragment szlaku Lasów Miejskich Krakowa.

W lesie położonych jest kilka polan wypoczynkowych – największa im. Juliusza Lea (o pow. 2,42 ha), ponadto Polana Sowiniec, Polana im. Jacka Malczewskiego, Polana Bielańska, Polana Harcerska i Polana im. Wincentego Wobra,

Polana Wobra leży na stoku wzniesienia Pustelnik. Imię Wincentego Wobra (architekta, działacza Krakowskiego Oddziału Towarzystwa Przyrodniczego im. Mikołaja Kopernika), który od 1917 roku angażował się w zagospodarowanie terenu ówczesnego Parku Ludowego polana otrzymała po jego śmierci.

(opracowanie – Lena Ciepły i Janina Woźniak, Krakowskie Centrum Seniora)